

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені В.І. ВЕРНАДСЬКОГО
Навчально-науковий інститут управління, економіки та
природокористування
Кафедра публічного управління та економіки**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор інституту

_____ **В.Г. Горник**

_____ 2020 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ЕКОНОМІКА І ОРГАНІЗАЦІЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»**

освітній рівень Бакалавр

галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки

спеціальність 051 Економіка

освітня програма Організація бізнесу

тип дисципліни Обов'язкова

Київ – 2020 рік

Розробник: Бойченко Е.Б., д.е.н., професор, професор кафедри публічного управління та економіки

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри публічного управління та економіки

Протокол від 17 листопада 2020 року № 5

Завідувач кафедри публічного
управління та економіки

С.О. Кравченко

Погоджено:
Гарант освітньої програми

С.В. Сімак

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників		Розподіл годин за навчальним планом		
Кількість кредитів:	5	Вид занять	Форма навчання	
Загальна кількість годин:	150		Денна	Заочна
Рік вивчення дисципліни за навчальним планом:	4	Лекції:	24	12
Семестр:	8	Практичні заняття:	-	-
Тижневе навантаження (год.):		Лабораторні заняття:	-	-
аудиторне:	4	Семінарські заняття:	24	8
самостійна робота:	8	Самостійна робота:	102	130
Форма підсумкового контролю:	Екзамен	Консультації:	-	-
Мова навчання:	українська	Індивідуальні заняття:	-	-

Консультативну допомогу здобувачі вищої освіти можуть отримати у ННП кафедри публічного управління та економіки, які безпосередньо проводять заняття або звернувшись з письмовим запитом на електронну пошту за адресою boychenko-elina@ukr.net.

2. Програма навчальної дисципліни

Передумови для вивчення дисципліни:

Препозит:	Постпозит
Макроекономіка	Платіжні системи Територіальне управління та місцеве самоврядування Антикризові заходи в бізнесі Соціально-економічне прогнозування

Мета вивчення дисципліни:

Формування у студентів системи знань з управління інноваційною діяльністю, визначення стратегії і тактики інноваційного забезпечення суб'єктів господарювання.

Очікувані програмні результати навчання за дисципліною (за Освітньою програмою):

ПРН8. Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач.

ПРН17. Виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в одній або декількох професійних сферах з врахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.

Загальні та спеціальні компетентності, що формуються у процесі вивчення дисципліни

Шифр та назва компетентності	Результати навчання			
	Знання	Уміння/ навички	Комунікація	Відповідальність і автономія
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)				
ФК6. Здатність застосовувати	ПРН8	ПРН8		ПРН8

економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач				
ФК 17. Здатність впроваджувати в виробничу систему та систему управління підприємством розроблені заходи та проектні рішення з покращення результативності діяльності підприємства в умовах невизначеності та ризику	ПРН17	ПРН17		ПРН17

Зміст навчальної дисципліни

РОЗДІЛ 1. Основні поняття та етапи інноваційного процесу

Тема 1.1. Сутність і характеристика інноваційних процесів та інноваційної діяльності

Значення інноваційних процесів для ефективної господарської діяльності.

Поняття «новація», «інновація», «інноваційна діяльність».

Поняття об'єктів і суб'єктів інноваційної діяльності.

Сутність та основні етапи інноваційного процесу.

Класифікація інновацій.

Стадії життєвого циклу інноваційного продукту.

Тема 1.2. Еволюція теорії інновацій і сучасні тенденції розвитку інноваційних теорій

Теорія циклічних криз як вихідна для інноваційного вчення.

Класична теорія інноваційного розвитку Й. Шумпетера та її значення для розвитку інноваційної теорії.

Поняття про кластер інновацій. Основні кластери в інноваційній теорії.

Теорії постіндустріального суспільства та детермінізму.

Теорія інтелектуальної технології.

Поняття «парадигма» та «синергізм».

Тема 1.3. Особливості створення інновацій і формування попиту на них

Особливості проведення попередніх досліджень.

Чинники, що сприяють залученню інновацій.

Створення попиту на інновації.

Види попиту на інноваційні продукти.

Тема 1.4. Інноваційна політика підприємства

Поняття інноваційної політики підприємства.

Сутність і види інноваційної стратегії підприємства.

Принципи формування інноваційної політики підприємства.

Складові елементи інноваційної політики підприємства.

Тема 1.5. Інноваційний потенціал підприємства

Поняття і сутність інноваційного потенціалу підприємства.

Складові інноваційного потенціалу.

Методи оцінювання інноваційного потенціалу.

РОЗДІЛ 2. Порядок підготовки інноваційних процесів на підприємстві

Тема 2.1. Комплексна підготовка виробництва

Сутність і значення комплексної підготовки виробництва.

Етапи комплексної підготовки виробництва.

Технічна підготовка виробництва.

Технологічна підготовка виробництва.

Організаційна підготовка виробництва.

Документальна підготовка виробництва.

Види технологій та значення вибору технології для успішного здійснення інноваційних процесів.

Тема 2.2. Оновлення техніко-технологічної бази підприємства

Сутність науково-технічного прогресу та його вплив на техніко-технологічний розвиток підприємства.

Види технічного розвитку підприємства.

Напрямки підтримки технічного рівня підприємства.

Розвиток технології та її вплив на рівень технічного розвитку підприємства.

Основні показники оцінювання технічного рівня підприємства.

Тема 2.3. Управління інноваційними процесами

Завдання планування та види планів в інноваційній діяльності.

Принципи управління інноваційними процесами.

Функції управління.

Організаційні структури, їх особливості, переваги та недоліки.

Тема 2.4. Інфраструктура інноваційної діяльності

Поняття про сферу інноваційної діяльності.

Особливості ринку новацій.

Поняття про інноваційну інфраструктуру.

Види підприємств-суб'єктів інноваційної діяльності.

Організаційні структури підтримки інноваційного бізнесу.

Особливості венчурного бізнесу.

РОЗДІЛ 3. Оцінювання результатів інноваційної діяльності

Тема 3.1. Завдання і джерела фінансування інноваційних процесів

Завдання держави щодо фінансування інноваційних процесів.

Принципи, за якими будується система фінансування інноваційних процесів.

Сутність і види інвестицій.

Джерела фінансування інноваційної діяльності.

Механізми фінансування інноваційної діяльності.

Особливості фінансування інноваційних процесів венчурним капіталом, а також особливості лізингу, франчайзингу і форфейтінгу.

Тема 3.2. Моніторинг інновацій

Необхідність моніторингу ринку інновацій.

Джерела інноваційних можливостей.

Сутність і значення патентного пошуку.

Види і джерела інноваційної інформації.

Завдання і джерела фінансування інноваційних процесів.

Моніторинг інновацій.

Економічне оцінювання інноваційних проектів.

Державне регулювання інноваційної діяльності.

Тема 3.3. Економічне оцінювання інноваційних проектів

Поняття про ефективність інновацій.

Види ефектів від інноваційної діяльності.

Сутність і значення економічного ефекту від впровадження інновацій.

Основні показники оцінювання ефективної інноваційної діяльності.

Дисконтування вартості грошей в часі у процесі визначення економічного ефекту.

Визначення точки беззбитковості та строку окупності інноваційного проекту.

Визначення економічного ефекту від впровадження інновацій, спрямованих на зниження собівартості продукції.

Визначення ефективності продажу та придбання ліцензій.

3. Структура навчальної дисципліни (тематичний план)

ДЕННА ФОРМА

Назви розділів і тем	Кількість годин				
	денна форма				
	Всього	у тому числі			
л		п/лаб.	сем.	с. р.	
1	2	3	4	5	6
Розділ 1. Основні поняття та етапи інноваційного процесу					
Тема 1.1. Сутність і характеристика інноваційних процесів та інноваційної діяльності	12	2		2	8
Тема 1.2. Еволюція теорії інновацій і сучасні тенденції розвитку інноваційних теорій	12	2			10
Тема 1.3. Особливості створення інновацій і формування попиту на них	12	2		4	6
Тема 1.4. Інноваційна політика підприємства	12	2			10
Тема 1.5. Інноваційний потенціал підприємства	12	2		4	6
Разом за розділом 1	60	10		10	40
Розділ 2. Порядок підготовки інноваційних процесів на підприємстві					
Тема 2.1. Комплексна підготовка виробництва	12	2			10
Тема 2.2. Оновлення техніко-технологічної бази підприємства	14	2		4	8
Тема 2.3. Управління інноваційними процесами	12	2		4	6
Тема 2.4. Інфраструктура інноваційної діяльності	12	2			10
Разом за розділом 2	50	8		8	34
Розділ 3. Оцінювання результатів інноваційної діяльності					
Тема 3.1. Завдання і джерела фінансування інноваційних процесів	14	2		4	8
Тема 3.2. Моніторинг інновацій	12	2			10
Тема 3.3. Економічне оцінювання інноваційних проектів	14	2		2	10
Разом за розділом 3	40	6		6	28
Екзамен				2	
Усього годин	150	24		24	102

ЗАОЧНА ФОРМА

Назви розділів і тем	Кількість годин	
	заочна форма	
	Всього	у тому числі

		л	п/лаб.	сем.	с. р.
1	2	3	4	5	6
Розділ 1. Основні поняття та етапи інноваційного процесу					
Тема 1.1. Сутність і характеристика інноваційних процесів та інноваційної діяльності	12	2			10
Тема 1.2. Еволюція теорії інновацій і сучасні тенденції розвитку інноваційних теорій	12	2			10
Тема 1.3. Особливості створення інновацій і формування попиту на них	12			2	10
Тема 1.4. Інноваційна політика підприємства	12	2			10
Тема 1.5. Інноваційний потенціал підприємства	12			2	10
Разом за розділом 1	60	6		4	50
Розділ 2. Порядок підготовки інноваційних процесів на підприємстві					
Тема 2.1. Комплексна підготовка виробництва	12				12
Тема 2.2. Оновлення техніко-технологічної бази підприємства	14	2			12
Тема 2.3. Управління інноваційними процесами	12			2	10
Тема 2.4. Інфраструктура інноваційної діяльності	12	2			10
Разом за розділом 2	50	4		2	44
Розділ 3. Оцінювання результатів інноваційної діяльності					
Тема 3.1. Завдання і джерела фінансування інноваційних процесів	14	2			12
Тема 3.2. Моніторинг інновацій	12				12
Тема 3.3. Економічне оцінювання інноваційних проектів	14			2	12
Разом за розділом 3	40	2		2	36
Екзамен				2	
Усього годин	150	12		8	130

4. Організація самостійної роботи студентів

4.1. Підготовка до семінарських занять

Тема 1.1. Сутність і характеристика інноваційних процесів та інноваційної діяльності

Питання до семінарського заняття

1. Значення інноваційних процесів для ефективної господарської діяльності.
2. Поняття «новація», «інновація», «інноваційна діяльність».
3. Поняття об'єктів і суб'єктів інноваційної діяльності.
4. Сутність та основні етапи інноваційного процесу.
5. Класифікація інновацій.
6. Стадії життєвого циклу інноваційного продукту.

Тема 1.3. Особливості створення інновацій і формування попиту на них

Питання до семінарського заняття

1. Особливості проведення попередніх досліджень.

2. Чинники, що сприяють залученню інновацій.
3. Створення попиту на інновації.
4. Види попиту на інноваційні продукти.

Тема 1.5. Інноваційний потенціал підприємства

Питання до семінарського заняття

1. Поняття і сутність інноваційного потенціалу підприємства.
2. Складові інноваційного потенціалу.
3. Методи оцінювання інноваційного потенціалу.

Тема 2.2. Оновлення техніко-технологічної бази підприємства

Питання до семінарського заняття

1. Сутність науково-технічного прогресу та його вплив на техніко-технологічний розвиток підприємства.
2. Види технічного розвитку підприємства.
3. Напрямки підтримки технічного рівня підприємства.
4. Розвиток технології та її вплив на рівень технічного розвитку підприємства.
5. Основні показники оцінювання технічного рівня підприємства.

Тема 2.3. Управління інноваційними процесами

Питання до семінарського заняття

1. Завдання планування та види планів в інноваційній діяльності.
2. Принципи управління інноваційними процесами.
3. Функції управління.
4. Організаційні структури, їх особливості, переваги та недоліки.

Тема 3.1. Завдання і джерела фінансування інноваційних процесів

Питання до семінарського заняття

1. Завдання держави щодо фінансування інноваційних процесів.
2. Принципи, за якими будується система фінансування інноваційних процесів.
3. Сутність і види інвестицій.
4. Джерела фінансування інноваційної діяльності.
5. Механізми фінансування інноваційної діяльності.
6. Особливості фінансування інноваційних процесів венчурним капіталом, а також особливості лізингу, франчайзингу і форфейтінгу.

Тема 3.3. Економічне оцінювання інноваційних проектів

Питання до семінарського заняття

1. Поняття про ефективність інновацій.
2. Види ефектів від інноваційної діяльності.
3. Сутність і значення економічного ефекту від впровадження інновацій.
4. Основні показники оцінювання ефективної інноваційної діяльності.
5. Дисконтування вартості грошей в часі у процесі визначення економічного ефекту.
6. Визначення точки беззбитковості та строку окупності інноваційного проекту.
7. Визначення економічного ефекту від впровадження інновацій, спрямованих на зниження собівартості продукції.
8. Визначення ефективності продажу та придбання ліцензій.

4.2. Матеріали для самоконтролю

Самостійна робота студента у межах навчальної дисципліни «Економіка і організація інноваційної діяльності», передбачає написання та захист творчої роботи до кожного розділу на одну з передбачених переліком тем за власним вибором. Виконання цієї роботи зорієнтоване на практичне застосування знань і розвиток вмінь, здобутих в процесі лекційних і семінарських занять, самостійного опрацювання навчальних матеріалів. Творча робота висвітлює результати самостійного обдумування студентами актуальних проблем з навчальної дисципліни. Викладення необхідних матеріалів повинно бути лаконічним, чітко сформульованим і

відповідати суті проблеми. Результатом написання творчої роботи є обґрунтований авторський висновок щодо обраної тематики і можливі рекомендації для розв'язання проблеми.

Вимоги до захисту творчої роботи:

- творча робота повинна бути підготовлена кожним студентом індивідуально;
- виконана творча робота надається у електронному вигляді (файлом) викладачеві не пізніше, ніж за 2 тижні до початку екзаменаційної сесії;
- друкований варіант творчої роботи надається студентом під час захисту;
- результати написання творчої роботи презентуються студентом під час екзаменаційної сесії у формі короткої доповіді та відповідей на поставлені запитання;
- на захисті для доповіді надається 5 хв.

Структура творчої роботи.

У структурі творчої роботи виділяються такі основні складові частини.

1. Постановка проблеми:
 - короткий аналіз сучасного стану проблеми, що стосується обраної теми, а також виділення суперечностей та недоліків, що зумовлюють проблему;
 - чітке формулювання проблеми відповідно до виділених суперечностей та недоліків, основні складові проблеми;
 - негативні наслідки того, що проблема не вирішується.
2. Шляхи вирішення проблеми:
 - визначення підходів до вирішення проблеми;
 - опис конкретних шляхів реалізації обраних підходів.
3. Значення для практики:
 - позитивні зміни у разі реалізації запропонованих підходів;
 - позитивне значення цих змін для розвитку національної економіки.
4. Висновки, що коротко відображають результати проведеного аспірантом дослідження проблеми.
5. Перелік використаних джерел, оформлених згідно із вимогами.

Вимоги до оформлення творчої роботи.

Творча робота має бути роздрукована на білому папері стандартного формату А4. Розмір шрифту – 14 кегель, міжрядковий інтервал – 1,5, поля – 2 см з усіх боків. Титульний аркуш творчої роботи повинен мати такий зміст: назва університету; назва інституту; назва кафедри; назва навчальної дисципліни; тема творчої роботи; прізвище, ім'я, по батькові студента, курс, шифр академічної групи; рік написання творчої роботи. За титульним аркушем слідує план творчої роботи, в якому треба виділити всі її структурні частини. У плані праворуч позначаються номери сторінок початку кожного пункту. Обсяг творчої роботи визначається вмінням студента стисло і водночас вичерпано розкрити тему: показати значення проблеми, що розглядається, оцінити, як вона висвітлюється в спеціальній літературі та розв'язується на практиці, зробити висновки та обґрунтувати власні пропозиції. Обсяг роботи – 15-20 сторінок. Обов'язкова вимога: чітке посилання на джерела інформації. Всі цифри, факти, теорії, думки вчених, цитати повинні мати посилання у вигляді, наприклад, [2, с. 54] (перша цифра означає номер джерела у наведеному в кінці реферату списку літератури, а друга цифра – номер сторінки у цьому джерелі). Бажано використовувати в творчій роботі таблиці, схеми, графіки, діаграми тощо. Список використаної літератури (не менше 7 джерел) оформляється згідно з діючими правилами. Якщо інформація взята з мережі Інтернет, потрібно, як і для звичайної літератури, вказати автора, назву статті, а потім навести адресу сайту в Інтернеті. У творчій роботі мають бути обов'язково авторські пропозиції щодо вирішення проблеми, що розглядається. До тексту творчої роботи додається презентація у форматі Microsoft Power Point обсягом 10-12 слайдів, що відображає основні положення творчої роботи відповідно до його структури.

Теми творчих робіт

Розділ 1. Основні поняття та етапи інноваційного процесу

1. Опишіть сутність і завдання інноваційної діяльності на підприємстві.

2. Як ви розумієте поняття «іновація», «нововведення», «інновація»?
3. Чим зумовлена наявність інноваційного лага?
4. Які чинники стимулюють підприємство до залучення інновацій?
5. Хто є суб'єктами інноваційної діяльності?
6. Наведіть приклади фірм-інноваторів.
7. У чому сутність інноваційної діяльності?

Розділ 2. Порядок підготовки інноваційних процесів на підприємстві

1. Охарактеризуйте етапи інноваційного процесу.
2. Опишіть стадії етапу комерціалізації нововведення.
3. У чому полягає сутність дифузних процесів і формування інноваційного середовища?
4. Охарактеризуйте загальну модель інноваційного процесу з урахуванням трансферу нововведень.
5. Охарактеризуйте модель інноваційного процесу в окремій і фірмі.
6. Наведіть класифікацію інновацій за Й. Шумпетером.
7. Вкажіть відмінності між продуктивними, технологічними та ринковими інноваціями.
8. Наведіть класифікацію інновацій за різними ознаками.
9. Охарактеризуйте становлення теорії інноваційного розвитку протягом другої половини XIX - початку XX ст.
10. Наведіть основні положення теорії довгих хвиль М. Кондратьєва.
11. Опишіть сутність інноваційної теорії Й. Шумпетера. Що у ній принципово нове?
12. Охарактеризуйте теорії технократичного суспільства. У чому полягають їх недоліки?
13. Наведіть основні характеристики інноваційної економіки та підприємницького суспільства за П. Друкером.
14. Охарактеризуйте зміну парадигми інноваційного розвитку. В чому ви вбачаєте якісно нову рису сучасного етапу соціально-економічного і технічного прогресу?
15. У чому сутність екстенсивного, інтенсивного та інноваційного типів економічного розвитку?
16. Що обумовлює потребу в інноваціях?
17. Яка роль інноваційної ініціативи у підприємницькій діяльності?
18. У чому сутність попиту і за якими аспектами його досліджують?
19. Охарактеризуйте інструменти попереднього та оперативного аналізу попиту.
20. Що таке товар-іновація? Яких видів може бути нова продукція, що виводиться на ринок?
21. Охарактеризуйте етапи планування створення нового товару.
22. Розкажіть про методи активізації творчого пошуку на етапі генерації ідей.
23. На чому ґрунтується розроблення концепції нового товару?
24. З якою метою здійснюється пробний маркетинг?
25. Як формується конкурентоспроможний асортиментний ряд продукції підприємства?
26. Охарактеризуйте види попиту на товар за ставленням до нього споживачів.
27. Яким може бути попит на товар на різних стадіях його життєвого циклу? В чому полягають завдання служби маркетингу щодо його стимулювання?
28. Охарактеризуйте внутрішні чинники впливу на попит.
29. У чому сутність інноваційної політики підприємства? Чим обумовлена необхідність її розроблення?
30. Охарактеризуйте типи інноваційної політики підприємства і покажіть їх зв'язок із стратегією.
31. Вкажіть головні завдання інноваційної політики підприємства незалежно від типу обраної стратегії.
32. Охарактеризуйте основні складові інноваційної політики.
33. Поясніть вплив організаційної культури на інноваційну політику підприємства.

34. Наведіть приклади взаємодії маркетингової і технічної складових інноваційної політики на стадії освоєння інновації.
35. Вкажіть зв'язок між елементами інноваційної політики у процесі реалізації інноваційних рішень на різних стадіях життєвого циклу інновацій.
36. Опишіть основні принципи формування інноваційної політики.
37. Охарактеризуйте роль принципу стратегічної спрямованості у забезпеченні ефективності інноваційної політики.
38. Як впливає рівень готовності організації до інноваційних змін на його інноваційний потенціал?
39. Які складові інноваційного потенціалу організації?
40. Якими методами визначається рівень інноваційного потенціалу організації?
41. Розкрити особливості SWOT-аналізу та описати методіку його проведення.
42. Охарактеризувати слабкі та сильні сторони організації, що впливають на його інноваційний потенціал.
43. У чому виражається значення комплексної підготовки для впровадження нового товару?
44. Які етапи комплексної підготовки виробництва?
45. З чого починається підготовка виробництва до випуску нової продукції?
46. В чому особливості етапу проведення НДДКР?
47. В чому особливості життєвого циклу інновації з довготерміновим етапом НДДКР?
48. На якому етапі відбувається комерціалізація нововведення?
49. Чим технічна підготовка відрізняється від технологічної?
50. Що уявляє собою документальна підготовка?
51. Як зв'язані між собою документальна, технічна та виробнича підготовка?
52. У чому полягає сутність управління інноваціями на підприємстві?
53. Опишіть модель стратегічного планування інноваційної діяльності.
54. Охарактеризуйте основні етапи стратегічного планування інноваційної діяльності.
55. У чому полягають завдання і роль інноваційної стратегії у реалізації загальної стратегії розвитку підприємства?
56. Опишіть види інноваційних стратегій і наведіть приклади їх використання вітчизняними та зарубіжними підприємствами.
57. Вкажіть фактори, від яких залежить вибір підприємством типу інноваційної стратегії і опишіть матрицю вибору інноваційної стратегії.
58. Охарактеризуйте види оперативного планування інноваційної діяльності.
59. Які основні завдання організування виконання інноваційних проєктів?
60. Охарактеризуйте сутність мережевих методів управління інноваційними проєктами.
61. У чому полягають особливості стимулювання інноваційної діяльності? Які схеми стимулювання можуть бути використані для розробників нових методів виконання роботи? Нових продуктів?
62. Які відмінності механістичних та органічних організаційних структур? Які з них створюють кращі умови для інноваційної діяльності? Обґрунтуйте відповідь.
63. Опишіть організаційні форми реалізації інновацій у межах імітаційної стратегії.
64. Вкажіть, які з них більше властиві вітчизняним підприємствам.
65. Охарактеризуйте організаційні форми реалізації інновацій у межах захисної і традиційної стратегії. Чим відрізняється внутрішнє підприємництво від бутлегерства?
66. Які організаційні форми реалізації інновацій можуть використовуватися у межах наступальної стратегії? Наведіть приклади їх використання вітчизняними підприємствами.
67. Охарактеризуйте переваги і недоліки дивізійних організаційних структур щодо управління інноваційними процесами.
68. У чому сутність програмно-цільових та матричних організаційних структур та умови використання кожної із них?

70. Які переваги мережевих організаційних структур щодо створення та використання інновацій?
71. Охарактеризуйте основні складові сфери інноваційної діяльності
72. У чому сутність інноваційної інфраструктури?
73. Які підприємства відносять до інноваційних в Україні?
74. Охарактеризуйте поведінку щодо інновацій фірм-експлерентів, патентів, комугантів і віолентів. Які з них є найпоширенішими в Україні?
75. У чому особливість заснування та діяльності венчурних фірм?
76. Охарактеризуйте типи венчурних фірм.
77. Вкажіть чинники, несприятливі для розвитку венчурного підприємництва в Україні.
78. У чому сутність бізнес-інкубатора і які послуги він може надавати?
79. Хто може бути партнерами бізнес-інкубаторів?
80. За якими критеріями добирають учасників бізнес-інкубаторів?
81. Чи перспективними є бізнес-інкубатори в Україні? Що дає підстави для такого висновку?
82. Опишіть види регіональних науково-технічних центрів та їх функції.
83. У чому сутність технопарків і якими є шляхи їх виникнення?
84. Які основні завдання технопарку?
85. У чому полягає ефективність функціонування РНТЦ та науково-технологічних парків?
86. За яких умов можливе виникнення технополісів?
87. Охарактеризуйте завдання різних форм міжфірмової науково-технічної кооперації в інноваційних процесах.
88. Наведіть порівняльну характеристику різних типів технологічно орієнтованих спільних підприємств.
89. Хто може бути суб'єктом фінансування інноваційних процесів?
90. У чому полягають завдання системи фінансування інноваційної діяльності на рівні держави? На рівні окремих суб'єктів підприємницької діяльності?
91. Яким вимогам повинна відповідати фінансова політика підприємства?
92. З урахуванням яких вихідних принципів слід будувати систему фінансування інноваційної діяльності?
93. У чому сутність інноваційної програми та яких вимог слід дотримуватися при її фінансуванні?
94. Охарактеризуйте стадії фінансування та елементи інноваційної програми.
95. Опишіть групи інвестицій для фінансування інноваційних програм.
96. Охарактеризуйте джерела фінансових ресурсів підприємства.
97. У чому сутність мобілізації внутрішніх активів підприємства для фінансування інноваційного проекту?
98. Яким чином здійснюють обґрунтування джерел фінансування та вибір інвестора?
99. Хто такий стратегічний інвестор і чому в ньому зацікавлені вітчизняні підприємства?
100. У чому сутність венчурного капіталу?
101. У чому полягають сутність і переваги лізингу як форми фінансування інновацій?
102. Хто є об'єктами та суб'єктами лізингу?
103. Опишіть відмінності між оперативним і фінансовим лізингом?
104. На яких умовах можна здійснювати фінансовий лізинг?
105. Охарактеризуйте види інноваційних проектів.
106. Опишіть загальну схему процедури обґрунтування і оцінювання здійснимості інноваційного проекту.
107. Які основні джерела інвестицій для фінансування інноваційного проекту?
108. Яку роль відіграє ціна різних джерел капіталу для прийняття рішення про фінансування інноваційного проекту?

109. З якою метою складають бізнес-план інноваційного проекту? Які розділи він охоплює?
110. Які критерії можуть бути використані інвестором при прийнятті рішення щодо фінансування інновацій?
111. Які характеристики нового товару формують його споживчу вартість?

Розділ 3. Оцінювання результатів інноваційної діяльності

1. За якими напрямками слід здійснювати моніторинг суб'єктів ринку з метою виявлення перспектив інноваційної діяльності?
2. Опишіть роль підприємця і підприємництва в інноваційному процесі.
3. Поясніть сутність систематичного і цілеспрямованого новаторства.
4. Охарактеризуйте джерела інноваційних можливостей за П. Друкером. Наведіть приклади.
5. Які ще джерела інноваційних можливостей криються в особливостях перехідного періоду?
6. З якою метою проводиться патентний пошук?
7. У чому сутність патентної чистоти винаходу?
8. Наведіть класифікацію технічної інформації за джерелами її розміщення.
9. За якими принципами класифікують бібліографічні покажчики?
10. Охарактеризуйте види патентного пошуку за типом вихідної інформації.
11. Чим визначається ефективність інновацій?
12. За якими критеріями оцінюють результати інноваційної діяльності?
13. З яких позицій оцінюють значущість інноваційного проекту?
14. Охарактеризуйте види ефекту від реалізації інновацій.
15. За якими показниками здійснюють економічну оцінку інновації?
16. Яким є загальний принцип оцінювання економічної ефективності інноваційної діяльності?
17. Яким чином упровадження новачій може вплинути на величину прибутку підприємства?
18. На чому ґрунтується розрахунок економічної ефективності інноваційного проекту?
19. Охарактеризуйте метод оцінювання економічної ефективності інноваційного проекту за показником ЧТВ. Яким чином може бути враховано рівень ризику, що супроводжує проект?
20. Охарактеризуйте метод оцінювання економічної ефективності інноваційного проекту за показником внутрішньої норми рентабельності.
21. Які показники використовують для порівняння комерційної вигідності альтернативних проектів?
22. Як розраховують термін окупності інвестицій, спрямованих на реалізацію інноваційного проекту?
23. З якою метою визначається точка беззбитковості інноваційного проекту?
24. Опишіть методіку оцінювання економічної ефективності інновацій, спрямованих на зниження рівня виробничих витрат.
25. Як оцінюють ефективність придбання ліцензій? Продажу ліцензій?
26. За якими показниками оцінюють соціальну ефективність інноваційної діяльності?

4.3. Індивідуальні завдання

Не передбачено.

4.4. Перелік питань для підготовки до підсумкового контролю

1. Значення інноваційних процесів для ефективної господарської діяльності.
2. Поняття «новація», «інновація», «інноваційна діяльність».
3. Поняття об'єктів і суб'єктів інноваційної діяльності.

4. Сутність та основні етапи інноваційного процесу.
5. Класифікація інновацій.
6. Стадії життєвого циклу інноваційного продукту.
7. Особливості проведення попередніх досліджень.
8. Чинники, що сприяють залученню інновацій.
9. Створення попиту на інновації.
10. Види попиту на інноваційні продукти.
11. Поняття і сутність інноваційного потенціалу підприємства.
12. Складові інноваційного потенціалу.
13. Методи оцінювання інноваційного потенціалу.
14. Сутність науково-технічного прогресу та його вплив на техніко-технологічний розвиток підприємства.
15. Види технічного розвитку підприємства.
16. Напрямки підтримки технічного рівня підприємства.
17. Розвиток технології та її вплив на рівень технічного розвитку підприємства.
18. Основні показники оцінювання технічного рівня підприємства.
19. Завдання планування та види планів в інноваційній діяльності.
20. Принципи управління інноваційними процесами.
21. Функції управління.
22. Організаційні структури, їх особливості, переваги та недоліки.
23. Завдання держави щодо фінансування інноваційних процесів.
24. Принципи, за якими будується система фінансування інноваційних процесів.
25. Сутність і види інвестицій.
26. Джерела фінансування інноваційної діяльності.
27. Механізми фінансування інноваційної діяльності.
28. Особливості фінансування інноваційних процесів венчурним капіталом, а також особливості лізингу, франчайзингу і форфейтінгу.
29. Поняття про ефективність інновацій.
30. Види ефектів від інноваційної діяльності.
31. Сутність і значення економічного ефекту від впровадження інновацій.
32. Основні показники оцінювання ефективної інноваційної діяльності.
33. Дисконтування вартості грошей в часі у процесі визначення економічного ефекту.
34. Визначення точки беззбитковості та строку окупності інноваційного проекту.
35. Визначення економічного ефекту від впровадження інновацій, спрямованих на зниження собівартості продукції.
36. Визначення ефективності продажу та придбання ліцензій.

5. Критерії та система оцінювання результатів навчання

5.1. Політика курсу

Відвідування лекційних занять є добровільним, проте враховується при підсумковому контролі шляхом задавання додаткових запитань за відповідним матеріалом.

Відвідування семінарських занять є обов'язковим, їх пропуск автоматично знижує підсумкову оцінку за курсом, оскільки на відповідні семінари аспірант не отримує балів.

Політика академічної доброчесності визначається згідно з Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату в Таврійському національному університеті імені В.І. Вернадського.

5.2. Шкала та схема формування підсумкової оцінки Денна форма навчання

Поточний контроль										Підсумковий контроль	Сума
Розділ 1			Розділ 2			Розділ 3					
C1.1	C1.3	C1.5	TP1	C2.2	C2.3	TP2	C3.1	C3.3	TP3	40	100
5	5	5	5	5	5	10	5	5	10		

C1.1,... C3.3 – семінари до тем розділів
TP1, ... TP3 – творчі роботи до розділів

Заочна форма навчання

Поточний контроль							Підсумковий контроль	Сума
Розділ 1			Розділ 2		Розділ 3			
C1.3	C1.5	TP1	C2.3	TP2	C3.3	TP3	40	100
5	5	10	10	10	10	10		

C1.3,... C3.3 – семінари до тем розділів
TP1, ... TP3 – творчі роботи до розділів

5.3. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	відмінно	A	відмінне виконання
80-89	добре	B	вище середнього рівня
75-79	добре	C	загалом хороша робота
66-74	задовільно	D	непогано
60-65	задовільно	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
30-59	незадовільно	FX	необхідне перескладання
0-29	незадовільно	F	необхідне повторне вивчення курсу

6. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

Не передбачено.

7. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Про інноваційну діяльність: Закон України // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 36.
2. Аналіз інвестиційно-інноваційної діяльності підприємств. Монографія. – Тернопіль: ТзОВ «Терно-граф», Тернопільський національний економічний університет, 2009. – 304 с.
3. Бодрова Н. Е. Управління інноваціями [Текст] : навч. посіб. / Н. Е. Бодрова ; Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського "Харк. авіац. ін-т". - Х. : ХАІ, 2010. - 360 с.
4. Бондар О. В. Інноваційний менеджмент [Текст] : навч. посіб. для студентів ВНЗ / О. В. Бондар, А. О. Глебова ; ВНЗ Укоопспілки "Полтав. ун-т економіки і торгівлі". - Київ : Освіта України, 2013. - 479 с.
5. Інноваційний менеджмент: теорія та практика [Текст] : навч. посіб. / [О. А. Гавриш та ін.] ; Нац. техн. ун-т України "Київ. політехн. ін-т". - Київ : НТУУ "КПІ" : Політехніка, 2016. - 388 с.
6. Карюк В. І. Управління інноваціями в контексті соціально-економічного розвитку підприємства [Електронний ресурс] / В. І. Карюк // Інвестиції: практика та досвід. - 2016. - № 20. - С. 39-42.
7. Макарова М. В. Управління інноваціями за методологією збалансованої системи показників на прикладі нафтосервісної компанії [Електронний ресурс] / М. В. Макарова, А. А.

Щербань // Вісник Маріупольського державного університету. Сер. : Економіка. - 2013. - Вип. 6. - С. 14-21.

8. Микитюк П.П. Аналіз впливу інвестицій та інновацій на ефективність господарської діяльності підприємства: Монографія. – Тернопіль: Економічна думка, Тернопільський національний економічний університет, 2007. – 296 с.

9. Микитюк П. П. Управління інноваціями [Текст] : навч. посіб. / П. П. Микитюк; Терноп. нац. екон. ун-т. - Т. : ТНЕУ, 2013. - 391 с.

10. Управління інноваціями [Текст] : завдання до практи., семінар. занять, самот. роботи та тести для студентів галузі знань 0306 "Менеджмент і адміністрування" напряму підгот. 6.030601 "Менеджмент" всіх форм навчання / Укоопспілка, Львів. комерц. акад. ; [уклад.: Скрипко Т. О., Миронов Ю. Б.]. - Львів : Вид-во Львів. комерц. акад., 2016. - 95 с.

11. Управління інноваціями [Текст] : навч. посіб. / О. І. Гуторов [та ін.]. - Вид. 2-ге, допов. - Харків : Діса плюс, 2016. - 265 с.

12. Федулова Л. І. Управління інноваціями [Текст] : підручник / Л. І. Федулова ; Київ. нац. торг.-екон. ун-т. - Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2016. - 547 с.

13. Чухрай Н. І. Управління інноваціями [Текст] : навч. посіб. / Н. І. Чухрай, Л. С. Лісовська ; Нац. ун-т "Львів. політехніка". - Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2015. - 277 с.

Додаткові

14. Бірюков О. В. Управління інноваціями в управлінні проектами: метрика 16 стандартів [Електронний ресурс] / О. В. Бірюков // Управління проектами та розвиток виробництва. - 2012. - № 4. - С. 52-59.

15. Веретнов В. Управління інноваціями непропорційного перестраховання [Електронний ресурс] / В. Веретнов // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка. - 2013. - Вип. 135. - С. 27-31.

16. Дегтяр А. О. Управління інноваціями в системі вищих навчальних закладів [Електронний ресурс] / А. О. Дегтяр, Я. В. Календжян // Теорія та практика державного управління. - 2011. - Вип. 2. - С. 3-9.

17. Жук В. П. Управління інноваціями на принципах державно-приватного партнерства [Електронний ресурс] / В. П. Жук // Науковий вісник Академії муніципального управління. Серія : Управління. - 2012. - Вип. 4. - С. 184-190.

18. Забарна Е. М. Управління інноваціями в системі маркетингових комунікацій [Електронний ресурс] / Е. М. Забарна, К. О. Кірнесенко, К. О. Ваннік // Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Серія : Економічні науки. - 2012. - № 3. - С. 78-83.

19. Микитюк П. П. Інноваційна діяльність [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів / П. П. Микитюк, Б. Г. Сенів; М-во освіти і науки України, Тернопільський нац. економічний ун-т. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 392 с.

20. Микитюк П. П. Інноваційний менеджмент [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / П. П. Микитюк ; Міністерство освіти і науки України. – К. : Центр навчальної л-ри, 2007. – 400 с.

21. Сугоняко Д. О. Управління інноваціями малих підприємств на основі застосування економіко-філософських підходів [Електронний ресурс] / Д. О. Сугоняко // Економіка. Фінанси. Право. - 2015. - № 9(1). - С. 33-35.

Інформаційні ресурси

1. <http://www.liga.net> — українське законодавство та правові інформаційні ресурси.
2. <http://www.ukrstat.gov.ua> — офіційний сайт Державного комітету статистики України.
3. <http://www.rada.gov.ua> — сервер Верховної Ради: база даних по законодавству України.
4. <http://www.kmu.gov.ua> — сервер Кабінету міністрів України.